Τα βιβλία των Εκδόσεων Πουκαμισάς συμπυκνώνουν την πολύχρονη διδακτική εμπειρία των συγγραφέων μας και αποτελούν το βασικό εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιούν οι μαθητές των φροντιστηρίων μας. Μέσα από τη διαρκή τους αξιοποίηση στις τάξεις μας διασφαλίζουμε τον εμπλουτισμό τους, τη συνεχή τους βελτίωση και την επιστημονική τους αρτιότητα, καθιστώντας τα βιβλία των Εκδόσεών μας εγγύηση για την επιτυχία των μαθητών.

εκδόσεις
πουκαμισάς

τα **βιβλία** των **επιτυχιών**

Ελισάβετ Νικολοπούλου

Γλώσσα

Στ΄ Δημοτικού

εκδόσεις πουκαμισάς

Περιεχόμενα

ΕΝΟΤΗΤΑ 1η:
Ταξίδια, τόποι, μεταφορικά μέσα
Ο θαλασσοπόρος 13
Τα ψάθινα καπέλα 15
Ταξιδεύοντας με ελέφαντα 18
Δυο μέρες στο βουνό 22
Τετράδιο εργασιών 26
Θεωρία και πρόσθετες ασκήσεις 29
Παραγωγή λόγου:
Ταξίδια – Τουρισμός 44
Κείμενο 46

ΕΝΟΤΗΤΑ 2η: Κατοικία
Το σπίτι μου 51
Το σπίτι του ποιητή Καβάφη 54
Μικρές αγγελίες 60
Κύριε, μας ενοχλείτε... 64
Τετράδιο εργασιών 68
Θεωρία και πρόσθετες ασκήσεις 71
Παραγωγή λόγου: *Αστυφιλία* 82
Κείμενο 84

ΕΝΟΤΗΤΑ 3η: 28η Οκτωβρίου
Η τελευταία Π.Α. εκατονταετία 89
Η μικρή Ελλάδα υψώνει τη φωνή της 92
Ήρθαν (και όλα έγιναν σαν ξένα) 96
Κείμενο 100

ΕΝΟΤΗΤΑ 4η: Διατροφή
Η πολλή λαίμαργη φάλαινα
που έφαγε τη θάλασσα 105
Συνταγές μαγειρικής 107
Στη διαφήμιση... όλα είναι δυνατά! 111
Η χελώνα και ο Ρεβιθάκης 117
Τετράδιο εργασιών 124
Θεωρία και πρόσθετες ασκήσεις 130
Παραγωγή λόγου: *Διαφήμιση* 142
Κείμενο 144

ΕΝΟΤΗΤΑ 5η: 17η Νοέμβρη
Οι τρεις μέρες 149
Εδώ Πολυτεχνείο 151
Αναμνήσεις από αυτόπτες μάρτυρες 158
Κείμενο 161

ΕΝΟΤΗΤΑ 6η: Η ζωή σε άλλους τόπους
Ποιήματα με ζωγραφιές σε μικρά παιδιά 165
Αυτόχθονες λαοί 167
Σπίτι μας είναι η γη 169
Αιολική γη 173
Τα έθνη του κόσμου – Θρησκείες 180
Τετράδιο εργασιών 185
Θεωρία και πρόσθετες ασκήσεις 187
Παραγωγή λόγου: *Μετανάστευση* 192
Κείμενο 194
1ο κριτήριο αξιολόγησης 197

ΕΝΟΤΗΤΑ 7η: Η ζωή έξω από την πόλη
Το σκιάχτρο 201
Ολική καταστροφή στις καλλιέργειες 202
Τριάντα εννιά καφενεία και ένα κουρείο 208
Καλοκαίρι με δρεπάνι, τσουγκράνα
και αμίλητο νερό 215
Τετράδιο εργασιών 226
Θεωρία και πρόσθετες ασκήσεις 229
Παραγωγή λόγου: *Παράδοση* 238
Κείμενο 240

ΕΝΟΤΗΤΑ 8η: Χριστούγεννα
Κάλαντα των Χριστουγέννων 245
Τα Χριστούγεννα του υπολογιστή 247
Το φλουρί του φτωχού 251
Η ιστορία της βασιλόπιτας 255
Κείμενο 260

ΕΝΟΤΗΤΑ 9η: Συσκευές
Λιλιπούπολη 265
Οδηγίες χρήσης καφετιέρας 267
Πάμε μια βόλτα στο Γουέμπι; 272
Το μηχάνημα 277
Τετράδιο εργασιών 285
Θεωρία και πρόσθετες ασκήσεις 288
Παραγωγή λόγου: *Τεχνολογία* 294
Κείμενο 296

ΕΝΟΤΗΤΑ 10η: Ατυχήματα
Η ιστορία του Ζάχου που χαζεύει 301
Με λένε Σόνια 303
Δρόμο παίρνω... δρόμο αφήνω! 308
Οικιακές... παγίδες για παιδιά 315
Τετράδιο εργασιών 322
Θεωρία και πρόσθετες ασκήσεις 325
Παραγωγή λόγου: *Τροχαία ατυχήματα* 336
Κείμενο 338

ΕΝΟΤΗΤΑ 11η: Συγγενικές σχέσεις
Συνάντηση Τηλέμαχου – Οδυσσέα 343
Ώρες με τη μητέρα μου 345
Πρέπει να φανώ γενναίος 349
Μια οικογένεια ανάμεσα στις άλλες 353
Τετράδιο εργασιών 335
Θεωρία και πρόσθετες ασκήσεις 361
Παραγωγή λόγου: *Οικογένεια* 370
Κείμενο 372
2ο κριτήριο αξιολόγησης 375

ΕΝΟΤΗΤΑ 12η: 25η Μαρτίου
Κάτω στου Βάλτου τα χωριά 381
Η πολιορκία και η έξοδος του Μεσολογγίου 384
Ο λόγος του Κολοκοτρώνη στην Πνύκα 390
Κείμενο 394

ΕΝΟΤΗΤΑ 13η: Τρόποι ζωής και επαγγέλματα
Χτίστες 399
Συνέντευξη με τον κύριο Μανόλη 401
Συνέντευξη με τον Αντώνη 404
Επιστήμη με άρωμα γυναίκας 411
Η ιπτάμενη σκάφη 415
Τετράδιο εργασιών 419
Θεωρία και πρόσθετες ασκήσεις 424
Παραγωγή λόγου: *Εργασία – Επάγγελμα* 430
Κείμενο 433

ΕΝΟΤΗΤΑ 14η: Πάσχα
Μεγάλη Πέμπτη – Σήμερον κρεμάται επί ξύλου 437
Αι γενεαί αι πάσαι 439
Παιδικό Πάσχα 440
Το μοιρολόγι της Παναγίας 445
Διπλή γιορτή 451
Κείμενο 455

ΕΝΟΤΗΤΑ 15η: Κινηματογράφος – Θέατρο
Γράμμα στον Τσάρλι Τσάπλιν 459
Ποια ταινία να διαλέξουμε; 461
Μια σχολική παράσταση στο δάσος 468
Τετράδιο εργασιών 477
Θεωρία και πρόσθετες ασκήσεις 481
Παραγωγή λόγου: *Τέχνη* 486
Κείμενο 488

ΕΝΟΤΗΤΑ 16η: Μουσεία
Στο μουσείο 493
Το άγαλμα που κρύωνε 495
Μουσείο Αφής 503
Ελληνικό Παιδικό Μουσείο 508
Πάμε... μουσεία; 511
Τετράδιο εργασιών 512
Θεωρία και πρόσθετες ασκήσεις 516
Παραγωγή λόγου: *Μουσεία* 520
Κείμενο 522

ΕΝΟΤΗΤΑ 17η: Πόλεμος και ειρήνη
Ανατολή θανάτου – Ομορφίτα 527
Σκέψεις ενός παιδιού για τον πόλεμο 530
Όαση ειρήνης 537
Συμμαχία ΣΤΑΜΑΤΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ 543
Τετράδιο εργασιών 545
Θεωρία και πρόσθετες ασκήσεις 549
Παραγωγή λόγου: *Πόλεμος και ειρήνη* 552
Κείμενο 554
3ο κριτήριο αξιολόγησης 557

Επαναληπτικά κριτήρια αξιολόγησης 561

Επίμετρο 567

Απαντήσεις στις πρόσθετες ασκήσεις 573

Ενότητα 1η

Ταξίδια, τόποι, μεταφορικά μέσα

1. Ο θαλασσοπόρος

κατανόηση κειμένου

Βιογραφικά στοιχεία

Ρίτα Μπούμη-Παπά (1906-1984)
Γεννήθηκε στη Σύρο και πέρασε δύσκολα παιδικά χρόνια. Σε νεαρή ηλικία πήγε στην Ιταλία, όπου σπούδασε παιδαγωγική, ιταλική και γαλλική φιλολογία. Ήταν σύζυγος του ποιητή Νίκου Παπά. Εργάστηκε ως παιδαγωγός και από μικρή ασχολήθηκε με την ποίηση. Σταδιακά τα έργα της χαρακτηρίζονταν από κοινωνικό προβληματισμό.

Έργα της
Τραγούδια στην Αγάπη, Καινούρια χλόη, Η μαγική φλογέρα κ.ά. Μαζί με τον Νίκο Παπά ανθολόγησε τη *Νέα παγκόσμια ποιητική ανθολογία*, ένα έργο μοναδικό για τα ελληνικά γράμματα.

Κεντρική ιδέα

Το ποίημα περιγράφει ένα ταξίδι στη θάλασσα. Ο ήρωας, από το περιβόλι του σπιτιού του, ταξιδεύει με τη φαντασία του σε όλο τον κόσμο με το άσπρο του καράβι. Ονειρεύεται πως είναι ένας ατρόμητος θαλασσοπόρος που διασχίζει μονάχος τα πελάγη.

Χαρακτηριστικά

- Το κείμενο είναι ποίημα, το οποίο αποτελείται από εννέα δίστιχες στροφές με ομοιοκατάληκτους στίχους. Η ομοιοκαταληξία είναι ζευγαρωτή. Το ύφος είναι απλό, αισιόδοξο και ευχάριστο.
- Το κείμενο μπορεί να χωριστεί σε δύο θεματικές ενότητες:
  1η ενότητα (*Έχω ένα καράβι… τ' άσπρο μου καράβι*): Ο μικρός ταξιδιώτης και το καράβι του.
  2η ενότητα (*Στην Ινδία… η μαμά*): Τα μέρη που επισκέφτηκε με τη φαντασία του ο μικρός θαλασσοπόρος.

Άγνωστες λέξεις

- έγια μόλα: (ναυτικός όρος) εμπρός
- θαλασσομάχος (ο): αυτός που μάχεται με τη θάλασσα, ο τολμηρός ναυτικός
- θαλασσοπόρος (ο): αυτός που εξερευνά τις θάλασσες
- κάβος (ο): χοντρό σκοινί με το οποίο δένουν τα πλοία στο λιμάνι

1. Ο θαλασσοπόρος

• πλώρη (η): το μπροστινό μέρος του πλοίου
• πολυτρίχια (η): είδος φυτού

Γεωγραφικοί όροι
• Αμερική (η): μία από τις πέντε ηπείρους του πλανήτη
• Βόλγας (ο): ποταμός της ευρωπαϊκής Ρωσίας, ο μεγαλύτερος της Ευρώπης
• Ινδία (η): κράτος της νότιας Ασίας
• Κίνα (η): κράτος της ανατολικής Ασίας
• Μισσισσιππής (ο): ο μεγαλύτερος σε μήκος ποταμός της Βόρειας Αμερικής
• Παναμάς (ο): κράτος της Κεντρικής Αμερικής και ο ομώνυμος ισθμός που χωρίζει τον Ατλαντικό από τον Ειρηνικό Ωκεανό
• Πόλη (η): η Κωνσταντινούπολη
• Σουέζ (το): πόλη της βορειοανατολικής Αιγύπτου και η ομώνυμη διώρυγα που συνδέει τη Μεσόγειο με την Ερυθρά Θάλασσα και τον Ινδικό Ωκεανό

Σχόλια
• Η ποιήτρια περιγράφει το καράβι που έχει ο μικρός ήρωας για το μακρινό ταξίδι του.
• Το ταξίδι αυτό είναι φανταστικό, αφού στην τρίτη στροφή αποκαλύπτεται ο τόπος από όπου ο μικρός θαλασσοπόρος ονειρεύεται και δεν είναι άλλος από το περιβόλι του σπιτιού του.
• Το όνειρό του διακόπτεται απότομα, όταν η μαμά του τον φωνάζει για φαγητό.

Εικόνες και σχήματα λόγου

Α. Εικόνες
• Το καράβι διασχίζει τις θάλασσες.
• Ο θαλασσομάχος μάχεται με τα κύματα και βγαίνει νικητής.
• Το περιβόλι του σπιτιού με τη δεξαμενή, το πυκνό πλατάνι και τον κισσό.
• Οι πέντε ποταμοί που σμίγουν.
• Η συντροφιά του φεγγαριού σε όλα τα ταξίδια.

Β. Σχήματα λόγου
Μεταφορές
• στου περιβολιού μας τη δεξαμενή, τα νερά τους σμίγουν πέντε ποταμοί
• ταξιδεύω σχίζοντας τα πέλαγα
• του κισσού μας τη χλωρή κουρτίνα

Παρομοίωση
• το καράβι μου πάει αστραπή

Προσωποποιήσεις
• γύρω περιμένουν στις ακτές οι κάβοι
• το φεγγάρι… συντροφιά μού κάνει

Υπερβολή
• τα νερά τους σμίγουν πέντε ποταμοί

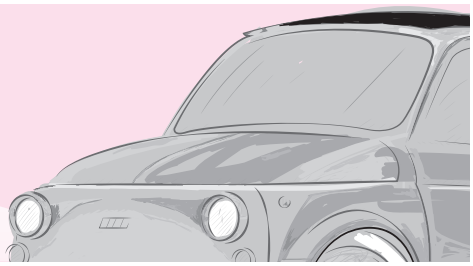

2. Τα ψάθινα καπέλα

κατανόηση κειμένου

Βιογραφικά στοιχεία

Μαργαρίτα Λυμπεράκη (1919-2001)
Ελληνίδα πεζογράφος και θεατρική συγγραφέας. Γεννήθηκε στην Αθήνα και σπούδασε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Από το 1945 έζησε για μεγάλα διαστήματα στο Παρίσι. Έγραψε πεζά και θεατρικά έργα.

Έργα της
Τα δέντρα, *Τα ψάθινα καπέλα*, *Ο άγιος Πρίγκιπας* κ.ά.

Κεντρική ιδέα

Πρόκειται για ένα περιγραφικό κείμενο, το οποίο αναφέρεται σε ένα αυτοκίνητο.

Χαρακτηριστικά

- Το ύφος του κειμένου είναι απλό και περιγραφικό.
- Χωρίζεται σε δύο θεματικές ενότητες:
  1η ενότητα (*Από το παλιό μας σπίτι… από την άλλη*): Το παλιό σπίτι και οι αναμνήσεις της συγγραφέως.
  2η ενότητα (*Με τον πατέρα… προκλητική*): Ο Καραϊσκάκης, το παλιό αυτοκίνητο του πατέρα.

Άγνωστες λέξεις

- ανάκατα: ανακατωμένα, άτακτα
- κοντολογίς: με λίγα λόγια
- λαγωνικό (το): κυνηγετικό σκυλί
- σάλα (η): αίθουσα υποδοχής, σαλόνι
- τσαλαπετεινός (ο): πουλί με μακρύ ράμφος και ψηλό λοφίο

Σχόλια

- Στην πρώτη παράγραφο, η συγγραφέας αναπολεί την παιδική της ηλικία και συγκεκριμένα το παλιό της σπίτι. Με την αδελφή της, τη Μαρία, συχνά συζητούν για τις αναμνήσεις που έχουν από αυτό και δακρύζουν κρυφά.
- Στη δεύτερη παράγραφο, η συγγραφέας νοσταλγεί το αυτοκίνητο του πατέρα της, το οποίο περιγράφει με λεπτομέρειες, καθώς το θυμάται πολύ καλά.

2. Τα ψάθινα καπέλα

Σχήματα λόγου

Προσωποποίηση
- ταράτσα που ’βλεπε

Μεταφορά
- ήταν ένα αυτοκίνητο με δικό του χαρακτήρα

Παρομοίωση
- ένα παμπάλαιο αυτοκίνητο που έμοιαζε με οβίδα
- με τη μηχανή του κομμένη μπροστά κατακόρυφα σαν φάτσα μούργικου σκύλου
- κατέληγε σε μύτη που θύμιζε ουρά τσαλαπετεινού

Απαντήσεις στις ασκήσεις του σχολικού βιβλίου (σελ. 9-10)

1. Βρείτε όσες πληροφορίες δίνει το μέρος του κειμένου που περιγράφει τον «Καραϊσκάκη», το παλιό αυτοκίνητο, και γράψτε τες στον πίνακα:

Χρώμα	Καφέ, γκρίζο ή χακί.
Σχήμα	Ήταν μακρύ και στενό. Το μπροστινό μέρος ήταν κοφτό, ενώ το πίσω μέρος μυτερό. Ήταν ψηλό και έμοιαζε με οβίδα.
Εσωτερικές λεπτομέρειες	Είχε επένδυση με αληθινό βυσσινί δέρμα.
Εξωτερικές λεπτομέρειες	Ήταν παμπάλαιο, ανοιχτό, χωρίς κουκούλα, είχε μηχανή κομμένη μπροστά κατακόρυφα, πίσω κατέληγε σε μύτη και εκεί είχε ένα ξύλινο ντουλαπάκι.

2. Δείτε τη σειρά με την οποία ο συγγραφέας παρουσιάζει τα στοιχεία της περιγραφής. Πρώτα αναφέρει αυτό που περιγράφεται: «*ένα παμπάλαιο αυτοκίνητο…*».

› Στη συνέχεια αναφέρονται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του. Ποια είναι αυτά;
Το **όνομα** του αυτοκινήτου ήταν Καραϊσκάκης, το **χρώμα** του εξωτερικά καφέ ή γκρίζο ή χακί και εσωτερικά είχε επένδυση με αληθινό βυσσινί δέρμα. Ως προς το **σχήμα** του ήταν μακρύ και στενό, και έμοιαζε με οβίδα, με τη μηχανή του κομμένη μπροστά κατακόρυφα σαν φάτσα μούργικου σκύλου, ενώ πίσω κατέληγε σε μύτη που θύμιζε ουρά τσαλαπετεινού. Είχε κάποια **πρόσθετα χαρακτηριστικά**, όπως ότι ήταν ψηλό, ανοιχτό και χωρίς κουκούλα, και στη μύτη είχε ένα ξύλινο ντουλαπάκι. Στο τέλος υπάρχει ένας **γενικός χαρακτηρισμός**, δηλαδή ότι ήταν ένα αυτοκίνητο με δικό του χαρακτήρα και εμφάνιση προκλητική.

› Πώς προχωράει μετά η περιγραφή, από το μέσα μέρος προς το έξω ή από το έξω μέρος προς το μέσα;
Η περιγραφή εξελίσσεται από το μέσα μέρος του αυτοκινήτου προς το έξω. Αρχικά, γίνεται μια σύντομη αναφορά στο όνομα και στο χρώμα του. Στη συνέχεια, περιγράφεται το εσωτερικό μέρος του (τα καθίσματα ήταν δερμάτινα σε χρώμα βυσσινί) και, κατόπιν, μαθαίνουμε για το εξωτερικό μέρος του αυτοκινήτου (το ύψος του, το ιδιαίτερο σχήμα του, ότι ήταν ανοιχτό και χωρίς κουκούλα).

› Στο εξωτερικό του αυτοκινήτου, ποιο μέρος περιγράφεται πρώτα και ποιο μετά;
Πρώτα περιγράφεται το μπροστινό μέρος και στη συνέχεια το πίσω.

3. Η συγγραφέας μάς δίνει και τις δικές της εντυπώσεις από το αυτοκίνητο, για να κάνει πιο ζωντανή την περιγραφή. Για παράδειγμα, λέει: «ένα παμπάλαιο αυτοκίνητο που έμοιαζε με οβίδα». Συμπληρώστε τον παρακάτω πίνακα με τα σχόλια που κάνει η συγγραφέας:

μέρη αυτοκινήτου	σχόλια
από μέσα ήταν στρωμένο με βυσσινί πετσί αληθινό	μια πολυτέλεια που ερχόταν σε αντίθεση με το σύνολο
η μηχανή και το μπροστινό μέρος	σαν φάτσα μούργικου σκύλου
το πίσω μέρος κατέληγε σε μύτη	θύμιζε ουρά τσαλαπετεινού

4. Είδατε σε μια βιτρίνα το ποδήλατο των ονείρων σας. Ένας συγγενής σας θέλει να σας το αγοράσει. Γράψτε ένα σύντομο γράμμα για να του το περιγράψετε ακριβώς.

Αγαπημένε μου θείε Κώστα,

Θέλω να σε ευχαριστήσω πολύ που θες να μου πάρεις δώρο ένα ποδήλατο για τα γενέθλιά μου! Μου δίνεις μεγάλη χαρά!

Το ποδήλατο των ονείρων μου το είδα στη βιτρίνα ενός καταστήματος κοντά στο σπίτι μας. Έχει κόκκινο χρώμα με μαύρες γραμμές. Είναι ψηλό, με ίσιο τιμόνι και δύο μεγάλες ρόδες με χοντρά λάστιχα για γρήγορη και σταθερή οδήγηση. Έχει ταχύτητες, ενώ στο μπροστινό και πίσω μέρος έχει φώτα, για να μπορώ να οδηγώ και τη νύχτα.

Πραγματικά, σκέφτομαι διαρκώς αυτό το ποδήλατο και με φαντάζομαι να το οδηγώ. Ανυπομονώ να έρθεις, για να επισκεφτούμε μαζί το κατάστημα και να διαπιστώσεις κι εσύ πόσο όμορφο και εντυπωσιακό είναι.

Και πάλι σε ευχαριστώ πολύ για το όμορφο δώρο σου και σου υπόσχομαι να είμαι ιδιαίτερα προσεκτικός όταν οδηγώ.

Με αγάπη,
ο ανιψιός σου Δημήτρης

5. Ο υπολογιστής «θύμωσε» και αρνείται να γράψει δυο ίδια γράμματα στη σειρά. Βρείτε ποιες λέξεις χρειάζονται διόρθωση.

*Το προηγούμενο **Σάββατο** έφτασε στο σπίτι μας ένα **γράμμα** από τον **παππού** μου που μένει μόνιμα λίγο έξω από τη **Θεσσαλονίκη**. Μας καλούσε να περάσουμε οικογενειακώς λίγες ημέρες μαζί του και να απολαύσουμε τις τελευταίες ηλιόλουστες μέρες δίπλα στη **θάλασσα**. Πώς θα μπορούσαμε να **απορρίψουμε** μια τέτοια πρόταση, ένα **διάλειμμα** ξεγνοιασιάς σε καθαρό **περιβάλλον**; Αποφασίσαμε να ταξιδέψουμε με το τρένο για να χαρούμε τη διαδρομή και **συνεννοηθήκαμε** μαζί του για τις τελευταίες λεπτομέρειες.*

*Την επόμενη μέρα, φτάσαμε από νωρίς στον σταθμό και περιμέναμε την αναχώρηση της αμαξοστοιχίας. Όταν ανεβήκαμε στο τρένο, διαπιστώσαμε ότι οι θέσεις μας ήταν **κατειλημμένες**, αλλά ευτυχώς το πρόβλημα λύθηκε εύκολα. Σε λίγο τα μεγάφωνα έκαναν **έκκληση** να απομακρυνθούν όλοι από την άκρη της αποβάθρας, γιατί το τρένο ήταν έτοιμο να ξεκινήσει.*

3. Ταξιδεύοντας με ελέφαντα

κατανόηση κειμένου

Βιογραφικά στοιχεία

Ιούλιος Βερν (1826-1905)
Γάλλος μυθιστοριογράφος, ποιητής και θεατρικός συγγραφέας, ιδιαίτερα γνωστός για τα περιπετειώδη μυθιστορήματά του και τη βαθιά επιρροή του στο λογοτεχνικό είδος της επιστημονικής φαντασίας. Σε ηλικία 11 ετών προσπάθησε να μπει στα κρυφά ως μούτσος στο πλήρωμα ενός εμπορικού πλοίου που θα ταξίδευε στις Δυτικές Ινδίες. Όμως, κάποιος από τους μόνιμους ναύτες του πλοίου ειδοποίησε τον πατέρα του Ιούλιου ότι ο γιος του σχεδίαζε να το σκάσει κι έτσι το ταξίδι του τελείωσε πρόωρα. Ολοκλήρωσε το Γυμνάσιο και, με υπόδειξη του πατέρα του, πήγε στο Παρίσι για να σπουδάσει νομικά. Αν και ο Ιούλιος Βερν δεν έγινε ποτέ ναυτικός, η αγάπη του για καθετί που συνδεόταν με τη θάλασσα χαρακτηρίζει ολόκληρη τη ζωή του, ενώ πολλά από τα βιβλία που έγραψε αναφέρονταν στη θάλασσα. Πενήντα έξι μυθιστορήματά του έχουν εκδοθεί σε όλον τον κόσμο.

Έργα του
Από τη γη στη σελήνη, *Πέντε εβδομάδες σε αερόστατο*, *Γύρω από τη σελήνη*, *Ταξίδι στο κέντρο της γης*, *Ο γύρος του κόσμου σε 80 ημέρες*, *Μιχαήλ Στρογκώφ*, *Ο δεκαπεντάχρονος πλοίαρχος*, *Είκοσι χιλιάδες λεύγες κάτω από τη θάλασσα* κ.ά.

Κεντρική ιδέα

Ο Φιλέας Φογκ, με τον υπηρέτη του Πασπαρτού και τον κύριο Φράνσις, ενώ ταξίδευαν με τρένο για το Αλάχαμπαντ, συνάντησαν εμπόδια καθώς σταμάτησαν οι ράγες σε κάποιο σημείο και αναγκάστηκαν να ψάξουν να βρουν κάποιο μεταφορικό μέσο για να συνεχίσουν το ταξίδι τους. Έπειτα από διαπραγματεύσεις με έναν Ινδό, αγόρασαν έναν ελέφαντα, τον οποίο όμως πλήρωσαν πολύ ακριβά.

Χαρακτηριστικά

- Το κείμενο είναι απόσπασμα από το μυθιστόρημα του Ιούλιου Βερν *Ο γύρος του κόσμου σε ογδόντα ημέρες* και είναι αφηγηματικό.

• Χωρίζεται σε δύο θεματικές ενότητες:
1η ενότητα (*Αν δεν έχετε αντίρρηση… σχόλιο*): Ο διάλογος του Φιλέα Φογκ με τον Φράνσις.
2η ενότητα (*Δυστυχώς… αυτόν τον ελέφαντ*α): Οι διαπραγματεύσεις με τον Ινδό.

Άγνωστες λέξεις

• αναμφίβολος -η -ο: βέβαιος
• αφοπλίζω: αφαιρώ τα όπλα, αποκρούω τα επιχειρήματα κάποιου
• εξωφρενικός -ή -ό: παράλογος
• ευκαταφρόνητος -η -ο: ασήμαντος
• κατεργάρης (ο): πονηρός, πανούργος
• πασούμια (τα): οι παντόφλες
• πασπαρτού: αντικλείδι, (ως κύριο όνομα) ο άνθρωπος για όλες τις δουλειές
• περιζώνω: περικυκλώνω
• υποζύγιο (το): το ζώο που χρησιμοποιείται για τη μεταφορά φορτίων

Σχόλια

• Ο Φιλέας Φογκ, για να φτάσει στον προορισμό του έγκαιρα, θα πρέπει να βρει ένα άλλο μεταφορικό μέσο. Δεν εκπλήσσεται με αυτή την εξέλιξη του ταξιδιού και είναι αρκετά αισιόδοξος.
• Οι εφημερίδες δεν πληροφόρησαν σωστά το κοινό σχετικά με το κατά πόσο ήταν έτοιμες οι ράγες του τρένου. Βέβαια, οι περισσότεροι επιβάτες το γνώριζαν και είχαν προνοήσει για τη συνέχεια του ταξιδιού τους, εκτός από τους τρεις ήρωες. Όμως ο Πασπαρτού βρίσκει τη λύση, προσεγγίζοντας έναν Ινδό για να τους πουλήσει έναν ελέφαντα. Ο Ινδός, όμως, εκμεταλλεύεται την κατάστασή τους και ζητά πολλά χρήματα. Έπειτα από σκληρές διαπραγματεύσεις, αγοράζουν τον ελέφαντα πολύ ακριβά.

Εικόνες και σχήματα λόγου

Α. Εικόνα

• έφτασαν σε μια καλύβα, χτισμένη πλάι σε ένα χωράφι που το περιέζωνε ένας ψηλός φράχτης από πασσάλους

Β. Σχήματα λόγου

Μεταφορές
• τα ρολόγια πηγαίνουν μπροστά
• χρυσό τον πληρώνουμε αυτόν τον ελέφαντα

Απαντήσεις στις ασκήσεις του σχολικού βιβλίου (σελ. 13-16)

1. **Βρείτε ποιες από τις φράσεις είναι σωστές (Σ) και ποιες λανθασμένες (Λ).**

Οι εφημερίδες ανάγγειλαν πρόωρα ότι οι σιδηροδρομικές γραμμές είχαν ολοκληρωθεί.	Σ	

3. Ταξιδεύοντας με ελέφαντα

Ο Πασπαρτού πρότεινε στον κύριο Φογκ να ταξιδέψουν με έναν ελέφαντα.	Σ	
Ο Κιούνι, ο ελέφαντας, δεν μπορούσε να καλύψει μεγάλη απόσταση με μεγάλη ταχύτητα.		Λ
Ο Ινδός αρνήθηκε πεισματικά να πουλήσει τον ελέφαντα, όσα λεφτά κι αν του έδωσαν.		Λ

2. **Θέλετε να διηγηθείτε με λίγα λόγια σε έναν φίλο σας την ιστορία που διαβάσατε. […] Απαντήστε με μια φράση σε κάθε ερώτηση.**

ποιος είναι ο βασικός ήρωας και ποια άλλα πρόσωπα παίρνουν μέρος	Ο βασικός ήρωας του κειμένου είναι ο Φιλέας Φογκ, ενώ μαζί του είναι ο υπηρέτης του Πασπαρτού, ο συνταξιδιώτης του Φράνσις, καθώς και ένας Ινδός, ο οποίος θα τους πουλήσει τον ελέφαντα για να συνεχίσουν το ταξίδι τους.
πού και πότε συμβαίνει η ιστορία	Η ιστορία εκτυλίσσεται στην Ινδία το 1872.
πώς ξεκινάει η περιπέτεια	Η περιπέτεια ξεκινάει όταν το τρένο με το οποίο ταξίδευαν οι ήρωες σταμάτησε, καθώς οι γραμμές δεν είχαν ολοκληρωθεί, αναγκάζοντάς τους να αναζητήσουν άλλο μεταφορικό μέσο.
τι γίνεται μετά	Ο Πασπαρτού προτείνει να ταξιδέψουν με έναν ελέφαντα και έτσι απευθύνονται σε έναν Ινδό, ο οποίος όμως αρνείται να τους τον δώσει.
ποιο είναι το αποτέλεσμα	Έπειτα από σκληρή διαπραγμάτευση με τον Ινδό, τελικά αγοράζουν τον ελέφαντα έναντι του ποσού των δύο χιλιάδων λιρών.
τι σκέφτονται ή αισθάνονται τα πρόσωπα για ό,τι συνέβη	Οι τρεις ήρωες νιώθουν ανακουφισμένοι που βρήκαν μεταφορικό μέσο και θα συνεχίσουν το ταξίδι τους, όμως ο Πασπαρτού είναι αγανακτισμένος, γιατί θεωρεί ότι ο Ινδός τούς εκμεταλλεύτηκε, καθώς αγόρασαν πολύ ακριβά τον ελέφαντα.

3. **Ο συγγραφέας διηγείται μια ιστορία που έγινε στο παρελθόν. Φανταστείτε ότι διηγείται το παρακάτω μέρος της ιστορίας σαν να συμβαίνει τώρα. Ξαναγράψτε την ιστορία αλλάζοντας τους χρόνους. Σε ποιο χρόνο θα βάλετε τα ρήματα για να δείξετε ότι τα γεγονότα συμβαίνουν τη στιγμή που μιλάει;**

Για να δείξουμε πως τα γεγονότα συμβαίνουν τη στιγμή που μιλάει ο συγγραφέας, θα χρησιμοποιήσουμε **ενεστώτα**.

Πέντε λεπτά αργότερα, ο Φιλέας Φογκ, ο σερ Φράνσις Κρόμαρτι και ο Πασπαρτού ***φτάνουν*** *σε μια καλύβα, χτισμένη πλάι σε ένα χωράφι που το* ***περιζώνει*** *ένας ψηλός φράχτης από πασσάλους. Μέσα στην καλύβα* ***υπάρχει*** *ένας Ινδός και στο χωράφι ένας*

ελέφαντας. Ο Ινδός τούς ***οδηγεί*** *στο χωράφι. Εκεί* ***αντικρίζουν*** *ένα ζώο, σχεδόν εξημερωμένο. Αναμφίβολα ο Κιούνι –έτσι* ***λένε*** *το ζώο– **μπορεί**, όπως όλοι οι ελέφαντες, να καλύψει με μεγάλη ταχύτητα μεγάλες αποστάσεις και, καθώς* ***δεν υπάρχει*** *άλλο διαθέσιμο υποζύγιο,* ***αποφασίζουν*** *να τον χρησιμοποιήσουν.*

Ποιος χρόνος είναι καλύτερος για να διηγηθούμε μια ιστορία με πιο ζωντανό τρόπο, σαν να συμβαίνει τώρα;
Για να αφηγηθούμε μια ιστορία με ζωντανό τρόπο, ο καλύτερος χρόνος είναι ο ενεστώτας.

4. Θέλετε να διηγηθείτε κάτι ασυνήθιστο που έγινε σε ένα ταξίδι. Βρείτε έναν τίτλο και προσπαθήστε η ιστορία σας να περιέχει όσο το δυνατόν περισσότερα από τα κύρια στοιχεία που υπάρχουν στην άσκηση 2. Μην ξεχάσετε ότι, συνήθως, όταν διηγούμαστε μια ιστορία, βάζουμε τα γεγονότα σε χρονική σειρά. Μπορείτε να ξεκινήσετε τις προτάσεις σας με τις παρακάτω λέξεις και φράσεις που δηλώνουν χρόνο:

Ταξίδι στους Αρχαίους Δελφούς

- **Στην αρχή του ταξιδιού**, κοιτούσα από το παράθυρο το τοπίο της διαδρομής. Ήταν, πραγματικά, υπέροχο.
- **Πρώτα**, άρχισα από μακριά να βλέπω κάποιες κολόνες κι όταν πλησιάσαμε αρκετά διέκρινα και άλλες λεπτομέρειες του μνημείου.
- **Έπειτα**, ανεβήκαμε στον αρχαιολογικό χώρο και αντικρίσαμε το μοναδικό θέαμα των Αρχαίων Δελφών. Το θέατρο, το γυμνάσιο, η παλαίστρα ήταν μπροστά στα μάτια μου.
- **Ξαφνικά**, ενώ θαύμαζα ένα από τα υπέροχα μνημεία του μουσείου, τον «Ηνίοχο των Δελφών» κάποιος κύριος με σκούντησε αφηρημένος και πήγα να πέσω πάνω στο άγαλμα!
- **Την ίδια στιγμή**, ήρθε ο φύλακας του μουσείου, για να ελέγξει αν όλα ήταν εντάξει κι αν είχα χτυπήσει πουθενά.
- **Ύστερα**, πήγαμε για μεσημεριανό και, αμέσως μετά, ξεκινήσαμε το ταξίδι της επιστροφής.
- **Λίγο πριν φτάσουμε στο σπίτι μας**, αναλογιζόμουν όλες αυτές τις εικόνες που με πλημμύρισαν σήμερα.
- **Τέλος**, όταν ξάπλωσα να κοιμηθώ, σκεφτόμουν πόσο αξέχαστο θα μου μείνει αυτό το ταξίδι.